

***GHENDTSCH*E TOESTANDEN**

Per huurbootje doorheen de stad: ‘Vigilanten’ te water in 1881

Toeristische huurbootjes zijn sinds vele jaren alomtegenwoordig in het stadscentrum. Enkel de Minervabootjes aan de Coupure tussen de Sint-Agneten- en de Hospitaalbrug kan je zelf besturen, maar dan uitsluitend voor het bevaren van wat de waterbouwingenieurs de ‘Toeristische Leie’ noemen: het riviergedeelte tussen Gent en Deinze. In het Gentse centrum ben je, behalve voor de sportvaart met kano’s, verplicht gebruik te maken van andere bootjes voorzien van stuurlieders - gidsen in dienst van rederijen. Ze staan in voor toeristische rondvaartjes en het personeel geeft al of niet eigenmondig goeie of minder goeie uitleg in diverse talen. Probeer daar maar niet tussen te varen met je bloedeigen luxejacht. Je riskeert geënterd te worden in pure kaperstijl.

Ooit ging het er anders aan toe. Je kon ook in het stadscentrum een bootje huren, maar dan niet om je stad te bezichtigen van op het water. Niemand dacht er aan zoiets extravagants te ondernemen, tenzij misschien een zeldzame in Gent verdwaalde excentrieke Engelsman. Je kon er wel een en ander mee vervoeren over de vele Gentse watertjes om misschien een van op straat moeilijk bereikbaar achterhuis te bevoorraden, enz. In elk geval om ‘iets nuttigs’ te doen.

Van die mogelijkheid kon je gebruik maken bij de Herberg De Groene aan de Huidevetterskaai tussen het Nieuwland en de Groenbrugstraat, toen nog een heel waterrijke omgeving. Via het Huidevetterken en andere kanaaltjes kon je het hele dichte netwerk van de Gentse waterwegen bereiken. Hoe dat er aan toeging vernemen we via een kort tekstje ontleend aan *De kiezingen in Gent sedert 1830* door Désiré Destanberg verschenen in 1910. Voor een beschrijving en afbeeldingen van herberg De Groene en de buurt verwijzen we naar een artikel in *Ghendtsche Tydinghen*, jaargang 27 (1998) nr. 1.

Spreek wij eerst van het lokaal. Een tekening of foto zou ons hier wel te pas komen. Helaas wij bezitten er geen, doch het lieve hoekje van het oude Gent gevormd door de herberg “In den Groene” en de ruime danszaal staan ons nog zoo helder voor den geest, dat wij zullen trachten het met onze pen te schetsen. De herberg stond op den hoek der Groenstraat (nu Groenbrugstraat), rechtover de plek waar vroeger de Minnemeersbrug lag (die ligt nu meer

stroomafwaarts).

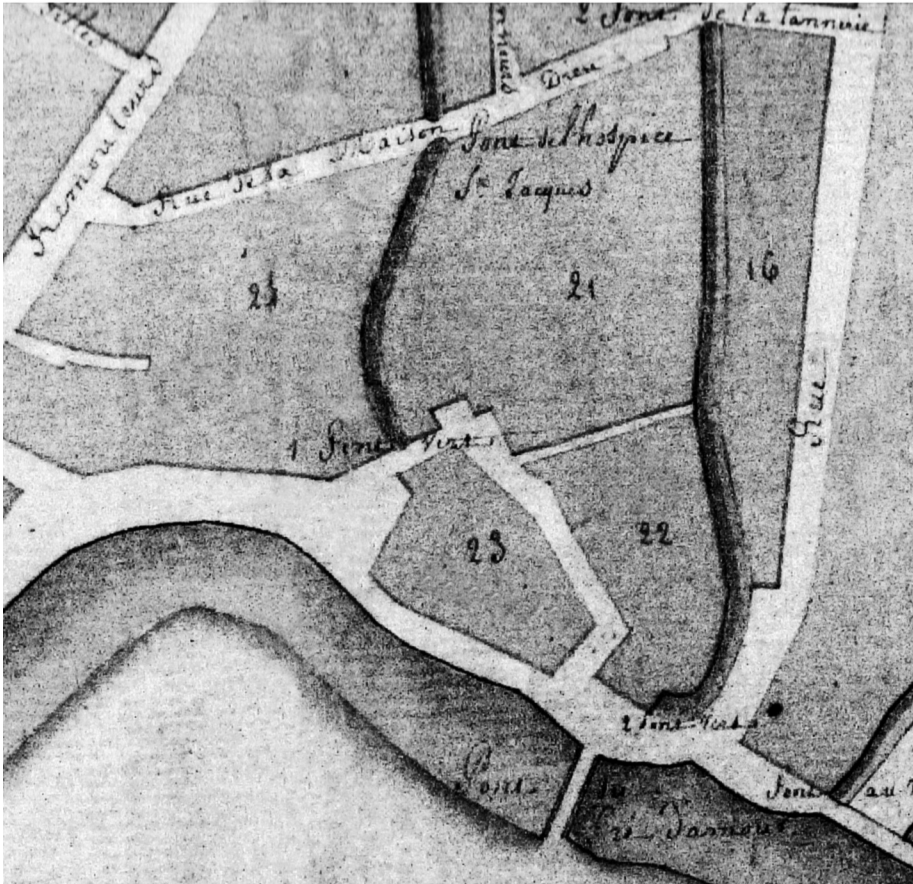
De Groene was gebouwd op een overwelfd deel van een van de talrijke waterlopen welke tot voor enkele jaren de stad Gent doorkruisten. Ze bezat een grote danszaal welke op de andere oever van de waterloop stond, overschaduwde door zeer oude bomen. Een dichter zou zeggen dat het een echt nestje van muziek, dans en liefde was, verscholen in de bomen. De benaming: “De Groene” was zeer gegeven.

Het kanaaltje waarboven de Groene stond vloeide verder onder de oude Groenstraat, verdween achter en onder enkele woningen van de Huidevetterskaai, achter de huizen van de Van Caneghemstraat en van het Huidevetterken, en vertoonde zich weer aan de Slijpstraat, naast de brouwerij tegenwoordig toebehorend aan den heer Bilsen. Deze arm werd net als het straatje het Huidevetterke genoemd.

De andere arm van de waterloop liep onder de straatweg leidende naar het Nieuwland en de Reke (nu Blekersdijk), ten dien tijde een soort dijk tussen de meersen en de Leie, niet gekalsijd, met diepe wagensporen, niet verlicht, bijna onbegaanbaar bij regenachtig weer. Over een lengte van twintig meters was er een kaai. Aan de overzijde stonden enige werkmanswoningen met een lief tuintje voor de deur. Verder vloeide het vaardeken achter de huizen van het Nieuwland (oneven nummers).

Juist aan den samenvloeiing van de Leie en ons kanaaltje lagen altijd een tweetal “huurbootjes”, bij de jongens van de wijk gekend als de “Vigilanten van Leander”. Deze “huurbootjes” hadden niets gemeen met de boten van de prijswinnaars van Henley. Het waren platte bakken, “ponten” (pontons) geheuten, zonder roer, welke men met moeite voortdrijven kon.

(Commentaar en bewerking door Luc Devriese)

De omgeving van De Groene met de waterlus (waarschijnlijk een oude Leiemeander) waarop De Groene gebouwd was (in het bouwblok nr. 22). Het water liep doorheen het bouwblok nr. 23, afgegrensd door de Huidevetterskaai en de Groenstraat (nu onderverdeeld in Groenbrugstraat en Moestuinstraat). Onder: de Leie met de Minnemeersbrug (pont de Pré d'Amour) op haar originele plaats. Rechts de straat Nieuwland. Boven: het Godshuisshammeke (rue de la Maison Dieu). Dwars doorheen het bouwblok nr. 21 (destijds grotendeels ingenomen door het Sint-Jacobsgodshuis met kapel en huisjes omheen een hofje) werd de Jacob Van Caeneghemstraat getrokken (detail uit de Atlas Piéton et Boutique, 1809, Stadsarchief Gent, reeks DD nr. 12).